

Selma Lagerlöf

A Halál kocsisa

 LUTHER
K I A D Ó

Budapest, 2023

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Selma Lagerlöf
Körkarlen
Bonnier, Stockholm, 1994

Fordította
KÚNOS LÁSZLÓ

A borítóterv és -grafika
BERECZ KRISZTINA
munkája.

Második kiadás

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás,
sokszorosítás, illetve adatfeldolgozó
rendszerben való tárolás
a kiadó előzetes írásbeli engedélyéhez
van kötve.

Hungarian edition © Luther Kiadó, 2023
Hungarian translation © Kúnos László, 2023
Borítógrafika © Berecz Krisztina, 2023

I.

Halálán volt a szegény kis irgalmas nővér. Tüdővész támadta meg, egy álló éve viaskodott már vele. Ameddig bírta, ellátta mindennapi munkáját, de amikor ereje végképp elhagyta, elküldték egy szanatóriumba. Néhány hónapig kezelték, de nem lett jobban, és amikor végül megértette, hogy nincs több remény, hazament az édesanyjához, aki a saját kis házában lakott a város szélén. A nővér most az ágyában feküdt, és várta a halált ugyanabban a szűk szobában, amelyben gyerekkorában lakott.

Édesanyja aggódva és szomorúan ült az ágya mellett, lánya ápolása annyira lekötötte, hogy még sírni sem maradt ideje. Az ágy lábánál egy másik irgalmas nővér állt, a beteg egyik munkatársa, és csendesen sírdogált. Szeme a legnagyobb odaadással csüggött a haldokló arcán, és amikor a könnyek kicsordultak belőle, gyors mozdulattal letörölte őket. Egy alacsony, kényelmetlen zsámolyon, melyet a beteg nagyon szeretett, s minden-
hová magával vitt, nagy termetű asszony ült,

ruhája gallérjára nagy F betű* volt hímezve. Kínálták kényelmesebb hellyel is, de ő ragaszkodott az ócska zsámolyhoz, mintha ezzel a beteg iránti figyelmességét fejezte volna ki.

Nem akármilyen nap volt aznap, hanem szilveszter napja. Odakint szürkén, súlyosan borult a földre az ég, és akinek fedél volt a feje felett, úgy érezte, csikorgó, zord hideg van, de ha kiment, meglepően lágynak és enyhének érezte a levegőt. A föld fekete volt, sehol nem takarta hó. Ha egy-egy szállingózó hópehely lassan leereszkedett az utca kövére, nyomban elolvadt. A levegőben lógott a nagy hóesés, de sehogy sem akart elkezdődni. Mintha a szél és a hó úgy gondolta volna, hogy az óévben már kár a vesződésért, jobban teszik, ha inkább a közelgő új évre tartogatják erejüket.

Így volt ez valahogy az emberekkel is, nem csak az időjárással. Ők sem tudtak belefogni semmibe. Kint mozdulatlanul állt minden, bent pedig nem ment a munka. Szemben a kis házzal, ahol a haldokló feküdt, üres telek volt, melyen építkezéshez készülődtek. Minden reggel megjelent ott néhány munkás, a

* Az Üdvhadsereg svéd nevének (Frälsningsarmé) kezdőbetűje.

szokásos óbégatás kíséretében felhúzták a cölöpverő kalapácsot, aztán visszajéztették. De nem sokszor ismételték meg a műveletet, hamar belefáradtak, és odébbálltak.

Így volt ez mindennel. Néhány asszony kosárral a karján szaporázta lépteit az utcán, hogy bevásároljon az ünnepre. Egy időre benépesedett az utca, de nem sokáig. A kint játszó gyerekeket behívták, hogy öltözzenek át, és vegyék fel ünneplőruhájukat, és aztán már nem mehettek ki. A nehéz társzekereket húzó lovakat kifogták a hámból, és kihajtották őket városszéli istállójukba, ahol egy teljes napot pihenhettek. Minél előrébb haladt az óra mutatója, annál nagyobb lett a csend, annál nagyobb megkönnyebbülés fogadta mindenféle lármás tevékenység befejezését.

– Jó, hogy ünnepnapon halhat meg szegény – mondta a nővér édesanyja. – Hamarosan már semmi nem hallatszik be kintről, ami zavarhatná.

A beteg reggel óta eszméletlenül feküdt ágyában, és bármit mondott is körülötte a három asszony, nem hallotta meg. Ennek ellenére látni lehetett, hogy nem valami kábult öntudatlanság vett erőt rajta. Arc kifejezése a délelőtt folyamán többször is megváltozott.